

Motion till riksdagen 2025/26:926

av **Fredrik Lundh Sammeli (S)**

Behov av en nationell hamnstrategi

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ta fram en nationell hamnstrategi och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sveriges hamnar är avgörande för landets ekonomi, försörjningsberedskap och internationella konkurrenskraft. Nästan 90 procent av Sveriges utrikeshandel passerar genom hamnarna, och de är därmed en av de mest kritiska delarna av vår infrastruktur. Trots detta hanteras de fortfarande främst som en kommunal angelägenhet. Det skapar en fragmenterad styrning och riskerar att försvaga både vår förmåga till handel, vårt försvar och vår kapacitet att möta framtidens klimatomställning.

I en tid av snabba förändringar i de globala handelsmönstren, ökade geopolitiska spänningar och växande behov kopplade till den gröna industriomställningen i norr, är en nationell helhetssyn nödvändig. Enskilda kommuner kan inte bära ansvaret för investeringar som i praktiken har nationell betydelse. När hamnarna förväntas klara både ökade volymer från industrins klimatomställning och nya krav från Försvarsmakten i och med Sveriges inträde i Nato, krävs statlig samordning, finansiering och strategiskt ledarskap.

Särskilt tydligt blir detta i Norrbotten och Västerbotten, där hamnar som Luleå och Skellefteå är avgörande nav för hela Europas klimatomställning. De enorma investeringar som nu planeras i dessa hamnar är förutsättningen för att exporten av fossilfri el, stål, batterier och nya produkter ska bli möjlig. Samtidigt ska kommunerna klara välfärdens kärna – skola, vård och omsorg. Det är uppenbart att staten måste kliva fram och ta ansvar.

En nationell hamnstrategi bör därför utformas så att den skapar samordning och helhetssyn genom en sammanhållen nationell plan för att optimera hamnarnas kapacitet, med hänsyn till både handel och Försvarsmaktens behov. Den måste också innefatta statliga investeringar som möjliggör modernisering av hamnarnas infrastruktur, både för civila och militära ändamål. Samtidigt behöver strategin tydligt bidra till den gröna omställningen genom att säkra resurser för elektrifiering, landanslutning och andra klimatåtgärder som för oss närmare Sveriges klimatmål. Dessutom ska den stärka vår internationella konkurrenskraft och ge svenska hamnar de förutsättningar som krävs för att hävda sig i den globala konkurrensen.

Sveriges hamnar är en strategisk resurs. De är inte bara portar för handel, utan också en del av vårt totalförsvar och en motor i den gröna omställningen. Att låta ansvaret vila enbart på kommunal nivå är varken rättvist eller hållbart. Staten måste därför ta initiativ till en nationell hamnstrategi som tryggar Sveriges långsiktiga ekonomiska, miljömässiga och säkerhetspolitiska intressen.

Fredrik Lundh Sammeli (S)